

Grane kommune

DESEMBER 2019

FR 1004

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Grane kommunes kontrollutvalg i perioden januar 2019 til desember 2019.

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt c). Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger¹.

Revisjonsteamet har bestått av prosjektleder/oppdragsansvarlig Eirik Gran Seim, prosjektmedarbeider Merete M. Montero, og kvalitetssikrere Unni Romstad og Johannes Nestvold. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Grane kommune, jf kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs² standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet. En oversikt over tidligere gjennomførte prosjekter finnes på vår hjemmeside www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 17.12.19

Eirik Gran Seim

Oppdragsansvarlig revisor

Merete M. Montero

Prosjektmedarbeider

¹ Kommuneloven § 23-3, 1.ledd

² Norges Kommunerevisorforbund, www.nkrf.no

SAMMENDRAG

Forvaltningsloven er stort sett fulgt i saker som behandles administrativt i kommunen.

Likevel er det en del byggesaker m.m. som har for lang saksbehandlingstid, og revisjonen anbefaler at rådmannen gjennomfører en helhetlig vurdering av ressurs- og bemanningssituasjonen i avdeling teknisk/næring samt generelt i kommuneadministrasjonen.

Kommunens arbeid med håndheving av vedtak innen boplikt, samt opplysning om klageadgang generelt, vurderes som tilfredsstillende.

For øvrig har kommunen ikke et internt reglement for vurdering av habilitet, og kommunen anbefales å utarbeide et slikt reglement. Revisjonen anbefaler også at kommunens kompetanseplan utformes slik at den omhandler hver enkelt ansatt, uten at disse to sistnevnte forholdene innebærer noe brudd på lov eller forskrift.

Når det gjelder saker som sendes til politisk behandling i kommunen, vurderes disse til å være relativt godt opplyst gjennom kommuneadministrasjonens arbeid. Likevel anbefales kommunen å legge noe mer vekt på å presentere vurderinger for / imot den anbefalingen som administrasjonen gir. Kommunen anbefales dessuten å legge noe mer vekt på å synliggjøre det politiske handlingsrommet som formannskap/kommunestyre har anledning til å anvende innenfor rammen av lov/regelverk.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	5
1 Innledning.....	6
1.1 Bestilling	6
1.2 Metode	6
1.3 Bakgrunn.....	7
1.4 Problemstillinger.....	8
2 Saksbehandling i kommuneadministrasjonen	10
2.1 Problemstilling	10
2.2 Revisjonskriterier	10
2.3 Data	11
2.3.1 Habilitet.....	11
2.3.2 Saksbehandlingstid.....	11
2.3.3 Håndheving av vedtak	13
2.3.4 Opplysning om klageadgang.....	14
2.3.5 Kompetanse og bemanning	14
2.4 Vurdering.....	15
2.5 Konklusjon og anbefaling.....	16
3 Saksbehandling av saker til politisk behandling	17
3.1 Problemstilling	17
3.2 Revisjonskriterier	17
3.3 Data	18
3.4 Vurdering.....	21
3.5 Konklusjon og anbefaling.....	22
Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier.....	23
Vedlegg 2 – Høringssvar	29
Vedlegg 3 – Resultat av spørreundersøkelse	30

1 INNLEDNING

I dette kapittelet gjennomgår vi bestilling, problemstillinger og bakgrunn for prosjektet.

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget bestilte den 15.02.17 sak 007/17 en forvaltningsrevisjon av kommunens saksbehandlingsrutiner, basert på Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2020. Bestillingen var tredelt og forespurte delrapporter innen henholdsvis arkiv, saksbehandling i administrasjonen samt saksbehandling i politiske organer.

Delrapport 1 om arkiv ble behandlet i kontrollutvalget sitt møte den 25.04.2018. I samme møte ble revisjonen bedt om å utarbeide en prosjektplan for de resterende punktene i bestillingen fra 15.02.17 (saksbehandling i administrasjonen og politiske organer, slått sammen i én rapport).

Revisors forslag til prosjektplan ble presentert i møte i kontrollutvalget den 04.09.2018. Prosjektplanen ble vedtatt av kontrollutvalget, med enkelte endringer (sak 026/18).

1.2 Metode

Revisjonen har primært undersøkt det arbeidet kommunen har gjort de siste 12 måneder frem til oktober 2019.

I datainnsamlingen har det vært gjennomført intervjuer på rådhuset i Grane samt intervjuer på telefon. De intervjuede er jordbrukssjef, avdelingssjef teknisk/næring samt rådmannen.

Revisjonen har rettet datainnsamlingen mot avdeling teknisk/næring i en vesentlig del av prosjektet, siden data fra denne avdelingen er godt egnet til å besvare problemstillingene. For eksempel undersøker denne forvaltningsrevisjonen kommuneadministrasjonens håndheving av egne vedtak. For å måle dette, har revisjonen valgt å se på kommunens håndheving av vedtak om boplikt på landbrukseiendom, som gjøres av avdeling teknisk/næring.

Revisjonen har dessuten gjennomført en spørreundersøkelse blant politikere i formannskap og kommunestyre. Spørreundersøkelsen er sendt til politikere som satt i kommunestyre og formannskap i Grane i perioden 2015 – 2019. Ni av 41 inviterte har besvart spørreundersøkelsen. Svarprosenten på ca 23 % er relativt lav. Vi har derfor valgt å tolke

resultatene med forsiktighet og i kombinasjon med det øvrige datagrunnlaget. Svarene i spørreundersøkelsen er gjengitt i sin helhet som vedlegg til denne rapporten.

Datainnsamlingen har også bestått i å gå gjennom relevante dokumenter. Disse omfatter kommunens oversikt over landbrukseiendom med boplikt, kommunens kompetanseplan, samt statistikk fra SSB vedrørende saksbehandlingstider i kommunen.

For å ettergå kommunens opplysninger om håndheving av boplikt, har revisjonen gjort stikkprøver i den oversikten kommunen fører over landbrukseiendom med boplikt. Dette er gjort ved å sjekke i offentlig tilgjengelige adresseopplysninger, om de aktuelle personer er registrert som bosatt på de eiendommene hvor kommunen oppgir at boplikten er innfridd.

Revisjonen vurderer intervjuer, spørreundersøkelse, stikkprøver og ovenstående dokumentgjennomgang som tilstrekkelig for å besvare problemstillingene.

Revisjonen har for øvrig også gått gjennom fem saksfremlegg til politisk behandling som er overlevert til revisjonen fra kommunen. Disse sakene er til dels omhandlet under intervju med kommunen.

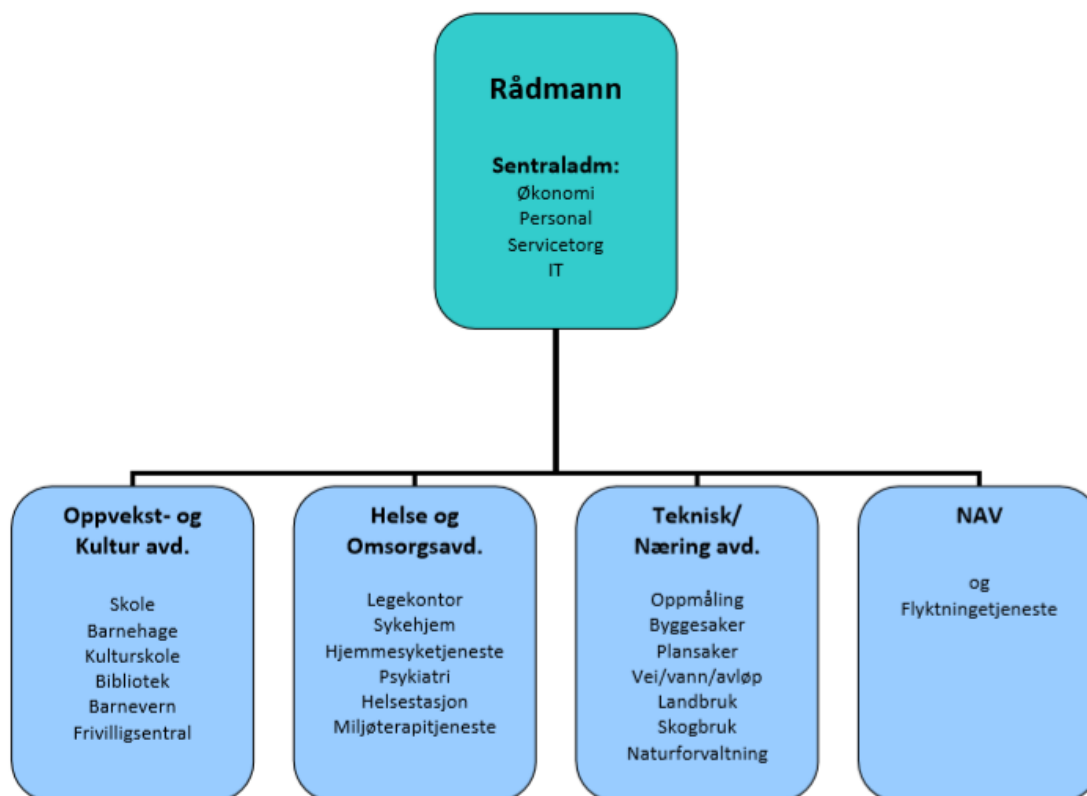
Revisjonen har i dette prosjektet lagt til grunn Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) fra 1992, og ikke den nye kommuneloven med ikrafttredelse i 2019 og 2020. Det er fordi forholdene som undersøkes er fra perioden da den gamle kommuneloven var gjeldende.

1.3 Bakgrunn

Bestillingen av forvaltningsrevisjonen har blant annet bakgrunn i at kontrollutvalget rutinemessig ønsker å se på samspillet mellom administrative og politiske organer i kommunen.

Herunder menes kommuneadministrasjonens mulighet til å utrede samt fatte vedtak i saker uten innblanding fra politiske organer, på en effektiv og objektiv måte.

Administrativ organisering i Grane kommune

Teknisk- og næringsavdeling, som denne forvaltningsrevisjonen fokuserer på, består av teknisk- og næringssjef (avdelingsleder), bygningsingeniør, arealplanlegger, jordbrukssjef, oppmålingsingeniør og kommuneveterinær, samt en utestab.

1.4 Problemstillinger

Følgende problemstillinger vil bli besvart i rapporten:

1. I hvilken grad er forvaltningsloven fulgt i saker som behandles administrativt i kommunen?

Herunder regler som omhandler:

- Habilitet

- Saksbehandlingstid og foreløpig svar
- Oppfølging og håndheving av vedtak
- Opplysning om klageadgang
- Kompetanse og bemanning i administrasjonen

2. I hvilken grad er saker som behandles politisk i kommunen godt nok opplyst?

Herunder bl.a.:

- Presentasjon av tilstrekkelige faktaopplysninger
- Synliggjøring av politisk handlingsrom
- Tydelig anbefaling
- Vurdering for/mot

2 SAKSBEHANDLING I KOMMUNEOADMINISTRASJONEN

2.1 Problemstilling

I hvilken grad er forvaltningsloven fulgt i saker som behandles administrativt i kommunen?

Herunder regler som omhandler:

- Habilitet
- Saksbehandlingstid og foreløpig svar
- Oppfølging og håndheving av vedtak
- Opplysning om klageadgang
- Kompetanse og bemanning i administrasjonen

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier gjelder for denne problemstillingen. Kriteriene er utledet og forklart i vedlegg 1 til denne rapporten.

- Administrasjonen bør ha rutiner for vurdering av habilitet
- Byggesaker jf. plan- og bygningsloven § 21-7 andre ledd, skal avgjøres innen tre uker
- Byggesaker jf. plan- og bygningsloven § 21-7 fjerde ledd, skal avgjøres innen 12 uker
- I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar dersom henvendelse ikke kan besvares innen en måned.
- Administrasjonen skal håndheve kommunens vedtak om boplikt på landbrukseiendom
- Det skal i administrasjonens innstilling til vedtak underrettes om søkers klageadgang
- Det skal gjennomføres kompetansekartlegging blant administrasjonens ansatte
- Administrasjonen bør ha tilstrekkelig ressurs til å løse oppgavene innen sitt tjenesteområde

2.3 Data

2.3.1 Habilitet

Jordbrukssjef og rådmannen opplyser at det ikke foreligger et internt reglement for vurdering av habilitet hos de ansatte. Man bruker i Grane kommune forvaltningsloven ved vurdering av habilitet, og dette vurderes av kommunen som tilstrekkelig. De fleste ansatte ved Teknisk- og næringsavdelingen har opplæring i habilitet gjennom kurs i forvaltningsloven. Habilitet er også en del av folkevalgtopplæringen for politikerne i kommunen, ifølge jordbrukssjef.

Jordbrukssjef opplyser at ved habilitetsproblemer hos ansatte kan søknader o.l. saksbehandles i nabokommune. For eksempel kan dette gjøres ved søknader om produksjonstilskudd, og dette gjøres i nabokommunen Hattfjelldal.

Rådmannen opplyser for øvrig at man ikke har som rutine å gjøre skriftlige habilitetsvurderinger i kommunen, men at eventuelle vurderinger om en ansatt sin habilitet løftes opp til rådmannen for vurdering.

2.3.2 Saksbehandlingstid

Kommunen behandlet 33 byggesøknader i 2017, og 45 i 2018 ifølge tall fra SSB.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i byggesaker i Grane kommune i 2018 på henholdsvis 20 og 25 dager, som vist i tabell 1 og 2, er innenfor kravene i plan- og bygningsloven. Imidlertid var gjennomsnittlig saksbehandlingstid for 3-ukers saker i 2016 på 25 dager, som er noe lengre enn kravet i plan- og bygningsloven.

Selv om *gjennomsnittlig* saksbehandlingstid til dels er innenfor lovkravene var det, som vist i tabell 4, behandlet 16 byggesøknader i 2017 med saksbehandlingstid lenger enn lovpålagt tid³. Dette utgjør rundt halvparten av byggesøknadene kommunen behandlet. I 2016 var det 21 byggesøknader med saksbehandling over lovpålagt tid.

Et utvalg kommuner i Trøndelag/Nordland, i samme kostragruppe som Grane, er tatt med i tabell 3 og 4 til sammenligning. Det mangler en del data på området hos SSB, men tallene gir

³ <https://www.ssb.no/statbank/table/11211/tableViewLayout1/>

likevel en indikasjon på saksbehandlingstider. Grane peker seg her ut med noe flere saker enn sammenlignbare kommuner, der pålagt saksbehandlingstid overstiges.⁴

Tabell 1. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 3 ukers frist (21 dager)

	Grane	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
2016	25	25	20
2017	Tall mangler i KOSTRA	15	16
2018	20	26	20

Kilde: SSB

Tabell 2. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (84 dager)

	Grane	Kostragruppe 05	Landet uten Oslo
2016	30	43	36
2017	30	27	32
2018	25	40	37

Kilde: SSB

Tabell 3. Antall søknader innen byggesak, mottatt av kommunen.

	Grane	Osen	Træna	Rødøy	Dønna
2016	40	73	12	47	171
2017	33	71	6	-	-
2018	-	-	-	38	-

Kilde: SSB

Tabell 4. Antall søknader innen byggesak med saksbehandlingstid over lovpålagt tid.

	Grane	Osen	Træna	Rødøy	Dønna
2016	21	7	6	10	16
2017	16	3	-	-	-
2018	-	7	-	4	-

⁴ Kommunene det sammenlignes med er behandlet individuelt og ikke som kostragruppe, fordi absolutte tall akkumuleres i kostragruppen og derfor ikke kan brukes til å sammenligne med Grane kommune alene.

Teknisk- og næringssjef opplyser at avdelingen har for mange arbeidsoppgaver i forhold til ressursene og ikke klarer å «ta unna» saker til behandling fort nok. Avdelingen anvender da forvaltningsloven § 11a, og sender foreløpig svar til parten som har henvendt seg til kommunen. I det foreløpige svaret oppgir kommunen at saken vil ta tre til fem måneder å behandle. Revisjonen har blitt forelagt eksempler på dette i et utvalg saker.

Ifølge næringssjef blir foreløpig svar akseptert av de fleste som henvender seg til kommunen. Teknisk- og næringssjef opplyser å ha spilt inn til rådmannen og kommunestyret at avdelingen ikke har nok ressurser til å behandle saker tidsnok.

Det er ikke bare byggesaker som tar lang tid å behandle, men også plansaker, delingssaker og til dels motorferdselsaker.

For å bøte noe på lang saksbehandlingstid, har kommunen nå en ordning med å stenge kontoret for publikum to dager i uka, for å kunne fokusere kun på skriftlig saksbehandling disse dagene.

For øvrig opplyser Teknisk- og næringssjef at kommunen henger noe etter innen digitale løsninger, da i form av at man ikke har tatt i bruk elektroniske brev, men besvarer henvendelser gjennom brev i papirform. Det er planlagt en elektronisk løsning på dette i 2019, samt oppgradering av elektronisk saksbehandlersystem (Acos websak) i 2020.

2.3.3 Håndheving av vedtak

Avdeling teknisk/næring i Grane kommune fører en oversikt over landbrukseiendom med boplikt i kommunen. Listen er fremlagt for revisjonen, og inneholder en avkrysningskolonne for hvorvidt eiendommen bebos i dag, samt det kommenteres for eventuelle vilkår som foreligger for konsesjon / boplikt på eiendommen. Om boplikten reelt sett blir overholdt, undersøkes ifølge kommunen ved å sjekke om erverver av aktuelle eiendom har sin folkeregistrerte adresse på eiendommen. Informasjon som fremkommer ved revisjonens stikkprøver innen overholdelse av boplikten, samsvarer med de opplysningene som gis av kommunen.

Kommunen har ifølge teknisk- og næringssjef ikke hatt mislighold av boplikt siden ny konsesjonslov trådte i kraft i 2004.

Det har imidlertid vært 2-3 saker før den nye konsesjonsloven trådte i kraft, hvor kommunen gav erverver pålegg om å søke om fritak fra boplikt. I disse tilfellene ble det vedtatt avslag på

slik søknad, og kommunens vedtak ble klaget til sivilombudsmannen. Sivilombudsmannen anbefalte i disse sakene at det skulle innvilges fritak for boplikt, noe kommunen da etterkom. I disse sakene var for øvrig administrasjonens innstilling å gi fritak for boplikt, og innstillingen ble endret i kommunestyret.

2.3.4 Opplysning om klageadgang

Opplysning om klageadgang på kommunens vedtak ligger i malen til kommunens svarbrev. Revisjonen har blitt forelagt eksempler på svarbrev fra kommunen, som bekrefter dette.

I noen tilfeller vil saksgangen være at en klage fra publikum eller andre behandles av administrasjonen, og deretter sendes til politisk behandling. I de tilfeller der formannskap/kommunestyre opprettholder administrasjonens behandling, har søker ikke lenger klagerett. I slike tilfeller opplyses om dette, på forsiden av følgeskjemaet som følger med saken til politisk behandling.

2.3.5 Kompetanse og bemanning

Teknisk- og næringssjef opplyser at avdelingen har en kompetanseplan som gjennomgås én gang i året. Kompetanseplanen er forelagt revisjonen, og omtaler blant annet om kommunen har lite eller mye kompetanse innen en del fagområder, for eksempel arbeidsledelse, forvaltningsrett, brann samt forskjellige tekniske fagområder. Det er ikke utarbeidet en kompetanseplan som beskriver kompetansen til hver enkelt ansatt.

Rådmannen opplyser videre at det pr i dag ikke foreligger en kompetanseplan for kommuneadministrasjonen for øvrig, men at det foregår et pågående arbeid med kompetanseplan som en del av arbeidet med planstrategi. Dette arbeidet er planlagt ferdigstilt i løpet av 2020.

Som det fremkommer i kapittel 2.3.2 Saksbehandlingstid, har avdeling teknisk/næring lengre saksbehandlingstider enn kravene i loven. Enheten er bemannet av teknisk- og næringssjef, bygningsingeniør, arealplanlegger, jordbrukssjef, oppmålingsingeniør, kommuneveterinær samt en utestab. Som beskrevet tidligere, opplyser teknisk/næringssjef at bemanningen i avdelingen ikke er tilstrekkelig i forhold til arbeidsmengden.

2.4 Vurdering

Habilitet

Grane kommune har ikke internt reglement for vurdering av habilitet. Revisjonen anbefaler derfor at kommunen utarbeider et internt reglement for habilitetsvurderinger.

Saksbehandlingstid og foreløpig svar

Selv om *gjennomsnittlig* saksbehandlingstid i 2018 var innenfor lovkravene, hadde kommunen en del byggesaker i 2017 og 2018 med saksbehandlingstid over lovpålagt tid. Som vist i tabell 3 og 4, hadde over halvparten av byggesakene i 2018 en saksbehandlingstid som er lengre enn kravene i plan og bygningsloven.

Teknisk- og næringssjef samt jordbrukssjef bekrefter for øvrig at saksbehandlingstiden i avdelingen er for lang.

I sum vurderes saksbehandlingstiden i avdeling teknisk / næring, som ikke tilfredsstillende.

For øvrig ser revisjonen positivt på at kommunen informerer publikum og andre gjennom å sende foreløpig svar ved lang saksbehandlingstid.

Oppfølging og håndheving av vedtak

Administrasjonen fører en oppdatert oversikt over eiendommer i kommunen som har boplikt, og har i tilfeller der boplikten ikke er overholdt, fulgt opp saken på en tilfredsstillende måte. Kriteriet om håndheving av kommunens vedtak vurderes derfor som innfridd.

Opplysning om klageadgang

Det opplyses om søkers klageadgang i administrasjonens innstilling til vedtak, og kommunens praksis for opplysning om klageadgang vurderes som tilfredsstillende.

Kompetanse og bemanning

Kompetanseplanen i enhet teknisk / næring gir noe oversikt over hvilken kompetanse kommunen har innen forskjellige fagfelt. Kompetanseplanen omhandler imidlertid ikke hver

enkelt ansatt, og er derfor ikke så godt egnet til å bidra til kartlegging og utvikling av kompetanse på individnivå.

Det foreligger for øvrig ikke noen kompetanseplan for kommuneadministrasjonen for øvrig. Revisjonen registrerer imidlertid at det i dag foregår et arbeid med å utarbeide en slik kompetanseplan.

Enhet teknisk/næring har utfordringer med å tilfredsstillе lovpålagte krav til saksbehandlingstider, og det følger av dette at avdelingen ikke har nok ressurser, eller at ressursene ikke brukes på riktig måte.

2.5 Konklusjon og anbefaling

Forvaltningsloven er i saker som behandles administrativt i kommunen, stort sett fulgt. Dette med unntak av en del saker, påpekt ovenfor, der blant annet den lovpålagte saksbehandlingstiden er overskredet.

Revisjonen anbefaler at kommunen:

- Gjennomfører en helhetlig vurdering av ressurs- og bemanningssituasjonen både i avdeling teknisk/næring samt generelt i kommuneadministrasjonen.
- Utarbeider et internt reglement for habilitetsvurderinger i administrasjonen
- Utarbeider en kompetanseplan som ikke bare spesifiserer ulike fagfelt, men også hver enkelt ansattes kompetanse

3 SAKSBEHANDLING AV SAKER TIL POLITISK BEHANDLING

3.1 Problemstilling

I hvilken grad er saker som behandles politisk i kommunen godt nok opplyst?

Herunder bl.a.:

- Presentasjon av tilstrekkelige faktaopplysninger
- Synliggjøring av politisk handlingsrom
- Tydelig anbefaling
- Vurdering for/mot

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier gjelder for denne problemstillingen. Kriteriene er utledet og forklart i vedlegg 1 til denne rapporten.

- Saker til politisk behandling skal være tilstrekkelig opplyst, gjennom å inneholde:
 - o Saksopplysninger som er tilstrekkelige for å underbygge administrasjonens anbefaling
 - o Synliggjøring av politisk handlingsrom
 - o Tydelig anbefaling
 - o Vurdering for/mot

3.3 Data

Generelt om saksgang for saker til politisk behandling

Saksgangen for saker som skal til politisk behandling er gjerne at saksbehandler lager et forslag til saksutredning og rådmannens innstilling. Dette diskuteres med avdelingsleder, og sendes så til godkjenning hos rådmannen. Dette gjøres digitalt i programmet websak.

Saken leveres deretter fysisk til utvalgssekretær.

Utvalgssekretær sender ut papirer en uke før møtet. En ansatt fra administrasjonen deltar på møtene i utvalg for næring/naturforvaltning, formannskap og kommunestyre. Møteboka signeres av de som er tilstede, og administrasjonen noterer hva som faktisk vedtas.

Det forekommer ifølge jordbrukssjef relativt sjelden at rådmannen vil ha noe forandret i saksfremlegget. Jordbrukssjef opplyser dessuten at det er sjelden at rådmannens innstilling i hans saker omgjøres av politikerne, fordi aktuelle saker begrunnes godt, spesielt klagesaker. Dersom politikerne fatter et motsatt vedtak, kan ofte politikernes begrunnelse bli noe svak.

Er saker til politisk behandling tilstrekkelig opplyst?

Kommunen har ifølge teknisk- og næringssjef innarbeidet som standard rutine at man i saksfremlegget presenterer de relevante saksopplysningene, gjeldende rett på området og på grunnlag av dette en vurdering fra administrasjonens side.

Avdelingen forsøker imidlertid, ifølge teknisk- og næringssjef, å gjøre vurderinger for og imot administrasjonens innstilling. Det er ikke nedskrevne rutiner for dette, men man diskuterer ifølge teknisk- og næringssjef saker internt med hensikt å få frem vurderinger for og imot.

Enkelte politikere ønsker ifølge jordbrukssjef at det alltid gis to alternative innstillinger. Dette er imidlertid administrasjonen imot, siden administrasjonen mener det som regel vil være én type vedtak som skiller seg ut som mest hensiktsmessig.

Likevel finnes det unntak. Et eksempel på dette er saker som gjelder å etablere scooterløyper, hvor begge alternativer (å etablere / ikke etablere) vil være innenfor det frie kommunale skjønnet. Da vil kommunen kunne gi to forskjellige anbefalinger.

Jordbrukssjef opplyser forøvrig at man forsøker å være bevisst på at saksbehandler gjerne kan bli «opphengt» i ett bestemt utfall i en sak. Det kan være vanskelig å argumentere for en

løsning som man selv ikke synes er hensiktsmessig, men så lenge løsningen er innenfor kommunens handlingsrom er administrasjonen bevisst på å synliggjøre dette.

Revisjonen har gjennomgått fem saksutredninger som er blitt forelagt av kommunen. Disse saksutredningene har detaljerte faktaopplysninger i saken samt en tydelig anbefaling. Det fremmes ikke alternative løsninger til vedtaket i disse sakene, og det er i liten grad opplyst direkte om handlingsrommet politikerne har i saken. Det er til en viss grad vurdert fordeler og ulemper med det anbefalte vedtaket i enkelte av sakene.

For øvrig opplyser jordbrukssjef at man har gode fremgangsmåter for å skille mellom saker som kun behandles i kommuneadministrasjonen, og saker som går til politisk behandling. Noen saker er delegert til administrasjonen og behandles kun der. Et eksempel på dette er saker som omfattes av § 5 i forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Paragrafen omfatter bruk av snøscooter, og kommunens forvaltning av denne er delegert i sin helhet til administrasjonen med hjemmel i forskriften.

Saker som omfattes av § 6 i forskriften (for eksempel bruk av motorkjøretøy på barmark, bruk av båt i visse tilfeller osv.), behandles alltid politisk.

Eventuell påvirkning av administrasjonens arbeid

Ifølge jordbrukssjef ville enhver politiker som forsøkte å blande seg inn i administrasjonens arbeid med forslag til vedtak, blitt avvist konsekvent. Jordbrukssjef kjenner ikke til at forsøk på slik påvirkning forekommer i dag.

Likevel kan det forekomme at politikerne gjør et motsatt vedtak enn det som administrasjonen har innstilt på, og samtidig ber administrasjonen om å begrunne det nye vedtaket. Dette er utfordrende, og skjedde ifølge jordbrukssjef for noen år siden. Det har tidligere vært varierende praksis i slike saker. Etter jordbrukssjefens sin oppfatning er det uheldig dersom administrasjonen utarbeider en begrunnelse for politikernes vedtak på kort varsel. I dag vil administrasjonen ikke begrunne politikernes vedtak i ettertid slik som beskrevet ovenfor. Politikerne blir derfor, i slike saker, opplyst om at det politiske utvalget selv må utarbeide begrunnelse for vedtaket.

Heller ikke teknisk- og næringssjef opplever at politikerne blander seg inn urettmessig i administrasjonens saksbehandling.

Annet

På spørsmål om det finnes forbedringspunkter for arbeidsdelingen mellom administrasjonen og politikerne, mener jordbrukssjef at i en type sak som i utgangspunktet er delegert til administrasjonen (snøscooterkjøring), burde man hatt politiske føringer gjennom kommunale retningslinjer. Selv om enkelte slike saker lovlig kan delegeres til administrasjonen, mener jordbrukssjef at slike saker også handler om politikk og at politikerne derfor bør mene noe om slike saker. Konkret dreier dette seg blant annet om bruk av snøscooter for transport av bagasje og utstyr til hytte som ligger mer enn 2,5 km fra brøytet bilveg, jf. Forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 5 punkt c.

Fylkesmannen mener at slik kjøring til hytter bør begrenses, selv når det er snakk om kjøring på snødekt bilveg. Noen kommuner begrenser slik kjøring til seks turer i året. Jordbrukssjef ønsker en prinsipiell diskusjon om hvordan slike saker skal behandles i Grane kommune. Skal man begrense slik kjøring, eller ikke? Dette kunne blitt avgjort gjennom kommunale retningslinjer som er blitt behandlet av politikerne.

Imidlertid mener jordbrukssjef at det er viktig å sikre at kommunale retningslinjer ikke er utenfor kommunens handlingsrom. Nye retningslinjer bør kvalitetssikres hos Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. Jordbrukssjef mener også at det ikke alltid er behov for kommunale retningslinjer, så lenge loven / forskrift fungerer greit som rettesnor.

På spørsmål om det har blitt truffet vedtak som i ettertid kan sies å være ulovlige, opplyser jordbrukssjef at det har vært en fradelings-sak som ble innvilget for rundt 10 år siden som trolig burde blitt avslått. Jordbrukssjef vet imidlertid ikke sikkert om dette var et direkte ulovlig vedtak, eller om man holdt seg innenfor det politiske handlingsrommet.

Jordbrukssjef opplyser for øvrig at dersom man har en sak til behandling som man opplever at ikke dekkes tilstrekkelig av forskrift eller tilsvarende, vil kommunen be om en presisering fra Fylkesmannen eller Miljødirektoratet. Jordbrukssjef påpeker likevel at dette kan være noe upresist, fordi mottatte innspill kan være basert på skjønnsutøvelsen til én enkelt saksbehandler. Jordbrukssjef opplever dessuten i noen saker at Miljødirektoratet kan tolke loven strengere enn det som antageligvis var lovgivers intensjon.

Når det gjelder kontakten med fylkesmannen pleier jordbrukssjef å gjøre dette opp mot Fylkesmannen i Trøndelag. Dette for å unngå å diskutere saker med Fylkesmannen i Nordland, som vil kunne få en eventuell klagesak til behandling på et senere tidspunkt. Saker drøftes også med nabokommuner. Jordbrukssjef mener det er en svakhet at de ikke har en kommuneadvokat i kommunen.

Spørreundersøkelse blant folkevalgte

Revisjonen har i spørreundersøkelsen til folkevalgte i tidligere kommunestyre og formannskap i Grane, spurt om ulike forhold ved administrasjonens saksfremlegg til politisk behandling.

Et flertall av respondentene er delvis enig i at kommuneadministrasjonens saksfremlegg gir en tydelig anbefaling, samt at de inneholder tilstrekkelige faktaopplysninger.

Et flertall av respondentene er dessuten delvis enig i at saksfremleggene gir en tilstrekkelig beskrivelse av hvilket politisk handlingsrom kommunestyre / formannskap har i den aktuelle saken, samt at saksfremlegg er politisk nøytrale og objektive.

Samtidig svarer et fåtall respondenter at administrasjonen urettmessig har påvirket saker til politisk behandling, gjennom saksfremlegg som ensidig favoriserer ett mulig utfall i saken. Et fåtall respondenter opplyser dessuten at administrasjonen blander seg inn i saker som er politikernes ansvar. Respondentene utdypet ikke dette i spørreundersøkelsen.

I oppsummeringsspørsmålet i spørreundersøkelsen svarer forøvrig en overvekt av respondentene at administrasjonens saksfremlegg gir politikerne et godt grunnlag for å fatte beslutning i saken.

Spørreundersøkelsen har meget lav svarprosent, og man bør derfor være forsiktig med å trekke konklusjoner basert på svarene. Se ellers metodekapittel 1.2 i denne rapporten.

Resultatene fra spørreundersøkelsen er gjengitt i sin helhet i vedlegg 3 i denne rapporten.

3.4 Vurdering

Kommunens fremgangsmåte for utarbeiding av saksfremlegg med fremstilling av faktiske forhold, jussen på området samt kommunens vurdering, bidrar til at saker til politisk behandling blir relativt godt opplyst.

Revisjonen vurderer for øvrig de saksutredninger som er blitt forelagt for revisjonen, som relativt godt opplyst i form av detaljerte faktaopplysninger i saken samt en tydelig anbefaling.

Kommunen opplyser imidlertid at man ikke har som fast rutine å presentere det politiske handlingsrommet som kommunestyre/formannskap kan anvende i saken.

I sakene revisjonen har gått gjennom er det til en viss grad vurdert fordeler og ulemper med det søkte tiltaket. For eksempel forstår man som leser, i en sak vedrørende søknad om

utvidelse av reingjerde i kommunen, at innvilgelse av søknaden uten endringer trolig vil være til fordel for utøvelse av reindrift, men til ulempe for utøvelse av friluftsliv i området.

Likevel er det, i et flertall av sakene, vanskelig som leser å umiddelbart gjøre seg opp en mening om fordeler og ulemper ved det vedtaket som administrasjonen anbefaler. Det er dessuten sjelden opplyst om handlingsrommet politikerne har i forhold til lov og regelverk i saken.

Når det gjelder eventuelle forsøk på ikke-legitim påvirkning av kommuneadministrasjonens arbeid fra formannskap/kommunestyre, har revisjonen ikke indikasjoner på at dette forekommer i dag.

3.5 Konklusjon og anbefaling

Saker som behandles politisk i Grane kommune vurderes til å være relativt godt opplyst gjennom kommuneadministrasjonens arbeid.

Likevel anbefales kommunen å:

- Legge noe mer vekt på å presentere vurderinger for / imot den anbefalingen som administrasjonen gir.
- Legge noe mer vekt på å synliggjøre det politiske handlingsrommet som formannskap/kommunestyre har anledning til å anvende, innenfor rammen av lov/regelverk.

Særlig er det viktig å presentere politisk handlingsrom og vurderinger for/imot på en tydelig måte, siden politikerne sjelden er spesialister innen det aktuelle saksfeltet. Administrasjonens spisskompetanse bør derfor benyttes til å belyse saken fra flere sider.

Å presentere det tilgjengelige politiske handlingsrommet vil dessuten fungere som en mekanisme som forhindrer at administrasjonen utarbeider saksfremlegg som mot formodning skulle favorisere et spesielt politisk verdisyn. Revisjonen har imidlertid ikke indikasjoner på at dette forekommer.

Samtidig bør utredningsplikten veies opp mot den enkelte saks omfang, kompleksitet, samt hvilken saksbehandlingstid det er rimelig å forvente i den aktuelle saken. Dette betyr at kompliserte saker der kommunens vedtak er mindre opplagt bør utredes grundig (vurdere for/imot etc.), og motsatt at enklere saker med et mer opplagt og uomstridt utfall, ikke krever en like grundig utredning.

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (§7) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis.

Nedenfor følger utledning og kriterier

Utledning:

De alminnelige reglene om inhabilitet for den offentlige forvaltningen fremgår av forvaltningsloven §§ 6 – 10, og hovedregelen fremgår av § 6. Habilitetsbestemmelsene gjelder for «offentlige tjenestemenn», som ifølge lovens § 2 første ledd bokstav d er definert som «en embetsmann eller annen som er ansatte i staten eller en kommunes tjeneste». Det er det konkrete tilknytningsforholdet mellom tjenestemannen og saken eller sakens parter som fører til inhabilitet. Det som den inhabile må avstå fra å gjøre er å «tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe en avgjørelse i en forvaltningssak».

I forvaltningslovens § 6 heter det:

«En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

- a) når han selv er part i saken;
 - b) når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
 - c) når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
 - d) når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
 - e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller

2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenstemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.»

Kommunesektorens etikkutvalg har i artikkelen «Når én av to har flere roller – om habilitet» gitt noen generelle råd rundt habilitet. Blant disse er anbefalingen om at «kommuner, fylkeskommuner og kommunale selskaper bør ha klare og kjente rutiner for håndtering av spørsmål om habilitet. For eksempel bør spørsmål om habilitet settes som fast punkt på dagsorden der det er relevant». En kommune som har fulgt opp denne anbefalingen er Vestnes kommune i Møre og Romsdal. Kommunen har bearbeidet kommunal- og regionaldepartementets veileder for «habilitet i kommuner og fylkeskommuner» inn i egen administrativ rutine. Hensynene bak innføringen er ifølge rådmannen selv at «det å drøfte mulige inhabilitetssituasjoner hjelper oss å være våkne og oppmerksomme. Det å ta inhabilitetsproblematikken på alvor vil styrke administrasjonen sitt omdømme hos innbyggerne».

Tilhørende kriterie:

- Administrasjonen bør ha rutiner for vurdering av habilitet

Utleddning:

Forvaltningsloven § 11 a.: « (...) Dersom det må ventes at det vil ta uforholdsmessig lang tid før en henvendelse kan besvares, skal det forvaltningsorganet som mottok henvendelsen,

snarest mulig gi et foreløpig svar. I svaret skal det gjøres rede for grunnen til at henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og såvidt mulig angis når svar kan ventes. Foreløpig svar kan unnlates dersom det må anses som åpenbart unødvendig.

I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt.»

Tilhørende kriterium:

- I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis foreløpig svar dersom henvendelse ikke kan besvares innen en måned. Foreløpig svar skal inneholde begrunnelse for forsinkelse samt forventet saksbehandlingstid.

Utleddning:

Plan og bygningsloven § 21-7 annet ledd: Søknad om tillatelse til tiltak som omfattes av § 20-3 der tiltaket er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, der det ikke foreligger merknader fra naboer eller gjenboere, og ytterligere tillatelse, samtykke eller uttalelse fra annen myndighet ikke er nødvendig, skal avgjøres av kommunen innen 3 uker. Dersom kommunen ikke har avgjort søknaden innen fristens utløp, regnes tillatelse som gitt.

Tilhørende kriterium:

- Byggesaker jf. plan- og bygningsloven § 21-7 annet ledd, skal avgjøres innen tre uker

Utleddning:

Plan og bygningsloven § 21-7 fjerde ledd: Søknad om tillatelse til tiltak etter § 20-2 som krever dispensasjon fra plan eller planbestemmelser, skal avgjøres av kommunen innen 12 uker. Fristen løper ikke i den tiden søknaden ligger til uttalelse hos regionale og statlige myndigheter, jf. § 19-1

Tilhørende kriterium:

- Byggesaker jf. plan- og bygningsloven § 21-7 fjerde ledd, skal avgjøres innen 12 uker

Utleddning:

Konsesjonsloven § 17: «Kommunen og fylkesmannen skal føre kontroll med at vilkår som er satt for konsesjon, blir overholdt.(.....)»

Dette innebærer i denne forvaltningsrevisjonen at kommunen skal føre en oversikt over hvilke landbrukseiendommer i kommunen som har boplikt, samt om boplikten overholdes.

Tilhørende kriterium:

- Administrasjonen skal håndheve kommunens vedtak, herunder vedtak om boplikt på landbrukseiendom

Utleddning:

Forvaltningsloven § 27, 3. ledd: «I underretningen skal videre gis opplysning om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, samt om retten etter § 18, jfr § 19 til å se sakens dokumenter. (...)»

Tilhørende kriterium:

- Det skal i administrasjonens innstilling til vedtak underrettes om søkers klageadgang

Utleddning:

Av kommunal- og moderniseringsdepartementet veileder, Kriterier for god kommunestruktur⁹, uttales det at kommunen har fått mer spesialiserte oppgaver og kravet til kvalitet i tjenestene og forventninger fra innbyggerne har økt. I tillegg har den statlige sektorstyringen, og spesielt regelstyringen, blitt mer detaljert. Summen av denne utviklingen stiller store krav til kommunen om kapasitet og kompetanse for å gi innbyggerne et godt og likeverdig tilbud uavhengig av hvor de bor i landet. Mange kommuner har også for små fagmiljøer og mangler tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse på viktige området. Ekspertutvalget som ble satt ned for å foreslå kriterier som har betydning for oppgaveløsningen i kommunen, pekte blant annet på tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse som sentrale kriterier for at kommunene skal ivareta sin rolle som tjenesteyter. I forarbeidene¹⁰ er det presisert at det er kommunens plikt å etablere en administrasjon som skal sørge for at oppgavene som er pålagt etter plan- og bygningsloven blir utført på en forsvarlig måte.

I KS sin hovedtariffavtale 2016-2018 er viktigheten av god kompetanse understreket. Det er viktig at arbeidstakerne motiveres til å øke sine kunnskaper og styrke sin kompetanse samt at kommunene/fylkeskommunene legger stor vekt på målrettet og planmessig opplæring og utvikling av sine arbeidstakere gjennom interne og/eller eksterne tilbud. Arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker har hver for seg og i fellesskap et ansvar for å ivareta kompetanseutviklingen. Arbeidsgiver har ansvar for å kartlegge de ansattes kompetanse og analysere kommunens/fylkeskommunens kompetansebehov. På denne bakgrunn og etter drøftinger med de tillitsvalgte, skal det utarbeides en plan for gjennomføring av kompetansehevede tiltak.

Tilhørende kriterier:

- Saksbehandlere bør ha relevant kompetanse tilknyttet sitt fagområde
- Det skal gjennomføres kompetansekartlegging

Utleddning:

Blant annet stiller plan og bygningsloven § 21-7 andre & fjerde ledd, krav til saksbehandlingstid for byggesaker. Det følger av dette at administrasjonen bør ha tilstrekkelig ressurs til å behandle sakene innen frist.

Tilhørende kriterium:

Administrasjonen bør ha tilstrekkelig ressurs til å løse oppgavene innen sitt tjenesteområde

Utleddning:

KS peker i boka Folkevalgt 2011-2015²¹ på rådmannens rolle i forhold til å tolke bestillinger fra politikerne: «Når de folkevalgte har politisk kompliserte saker til behandling, kan det være lett å bli mindre presise i sine vedtak. Bestillingen kan bli utydelig. Rådmannens oppgave bli så å fortolke og omsette vedtaket til en faglig mulig oppgave». Videre heter det at «En rådmann må (...) søke intensjonen bak vedtaket – hva de folkevalgte ønsker å oppnå med sitt vedtak. Det er denne intensjonen som må formidles i organisasjonen og som rådmannen løpende må vurdere for å finne grensesnittet for hva som er administrasjon og hva som er politikk». Politiske styringssignaler gis til rådmannen i formelle folkevalgte organer.

Politikere fatter vedtak i sine respektive utvalg innenfor rammene av den myndighet utvalget er tildelt etter kommuneloven og etter kommunes reglementer. Kommuneloven § 6 sier at kommunestyret er det øverste kommunale organ, og at kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen så langt annet ikke følger av liv eller delegasjonsvedtak. Kommunestyret har anledning til å delegere sin myndighet, og enkelte oppgaver er også gjennom lovverket delegert til andre politiske organ.

Kommunelovens § 23 slår fast at «Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt».

I kommentarutgaven til kommuneloven⁵ uttales det at administrasjonssjefen vil være avhengig av å fordele oppgavene på etatsjefer og andre tjenestemenn, men administrasjonssjefens instruksjonsmyndighet gjelder fullt ut. For å sikre at vedtak blir fulgt opp bør det eksistere en form for rutine(r) for hvordan ansvaret blir fulgt opp. Ansvaret for at vedtak blir fullt opp ligger hos administrasjonssjefen uavhengig av hvorvidt oppfølging av vedtak er delegert andre.

Videre heter det i Forvaltningsloven § 17 blant annet følgende: «Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. (...)». Bestemmelsen står i Forvaltningsloven kap IV som gjelder enkeltvedtak. I tilhørende lovkommentar, note 476, heter det imidlertid at «det ikke er tvilsomt at bestemmelsen også er et uttrykk for et generelt prinsipp som gjelder for alle forvaltningsrevisjonsavgjørelser». Utredningsplikten i § 17 stiller krav til utredning av både faktiske og rettslige forhold, og eventuelt grunnlaget for forvaltningens utøvelse av fritt skjønn. Som de ovenstående avsnittene viser, konkretiserer ikke lovverket på området på en uttømmende måte hva kommunen skal gjøre for at saker skal være tilstrekkelig opplyst. Revisjonen har imidlertid utledet følgende kriterier, basert på føringene i lovverket:

Tilhørende kriterier:

- Saker til politisk behandling skal være tilstrekkelig opplyst, gjennom å inneholde:
 - o Saksopplysninger som er tilstrekkelige for å underbygge administrasjonens anbefaling
 - o Synliggjøring av politisk handlingsrom
 - o Tydelig anbefaling
 - o Vurdering for/mot

⁵ Overå og Bernt 1997 :Kommuneloven med kommentarer (s 164)

VEDLEGG 2 – HØRINGSSVAR

Hei

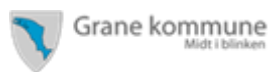
Har ikke så mange kommentarer. En Strategisk kompetanseplan handler ikke om så mye om hvilken kompetanse vi har. Den handler om hva vi trenger fremover, og hvordan vi skal skaffe denne kompetansen.

Jeg tenker også at det er viktig å få med at vi som andre småkommuner er sårbare. Spesielt innenfor tekniske tjenester. Dvs at er det noen borte ved for eks sykdom, så har vi ikke saksbehandlingskapasitet, da ingen andre kan saksbehandle.

Med vennlig hilsen

Øyvind Toft

Rådmann

Industrivegen2, 8680 Trofors

Tlf. 75182222 / 48168285

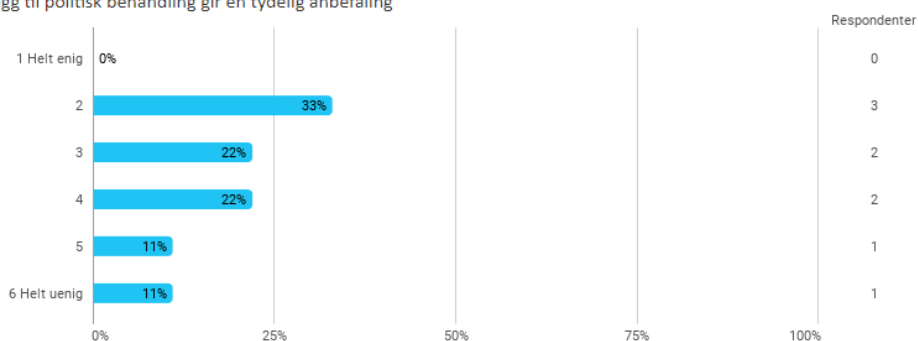
Sentralbord: 75182200

post@grane.kommune.no

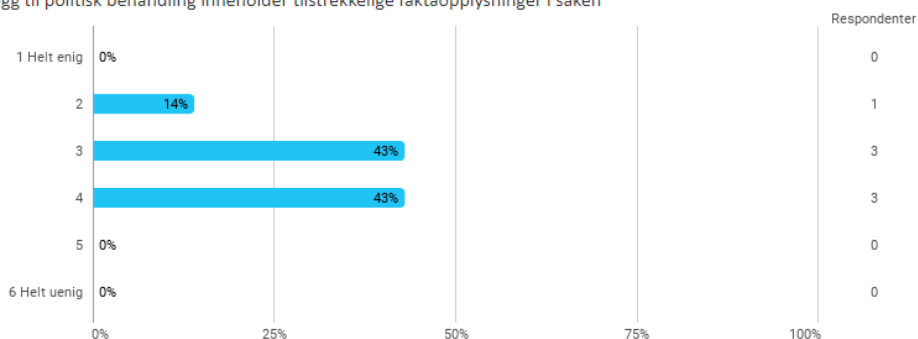
www.grane.kommune.no

VEDLEGG 3 – RESULTAT AV SPØRREUNDERSØKELSE

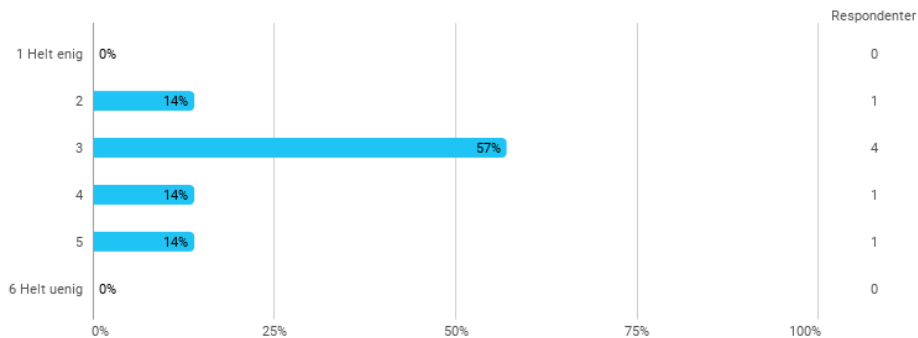
Kommuneadministrasjonens saksfremlegg til politisk behandling gir en tydelig anbefaling

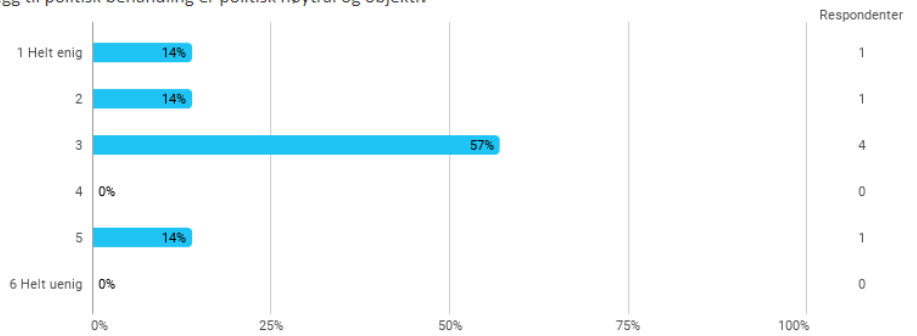
Kommuneadministrasjonens saksfremlegg til politisk behandling inneholder tilstrekkelige faktaopplysninger i saken

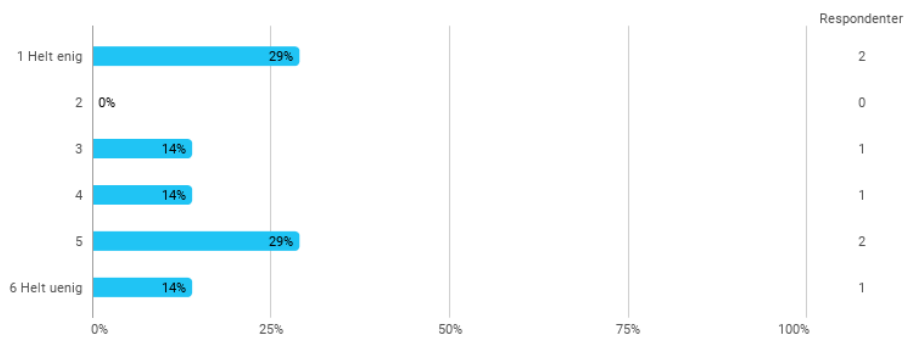
Kommuneadministrasjonens saksfremlegg til politisk behandling inneholder en tilstrekkelig beskrivelse av hvilket politisk handlingsrom kommunestyre / formannskap har i den aktuelle saken

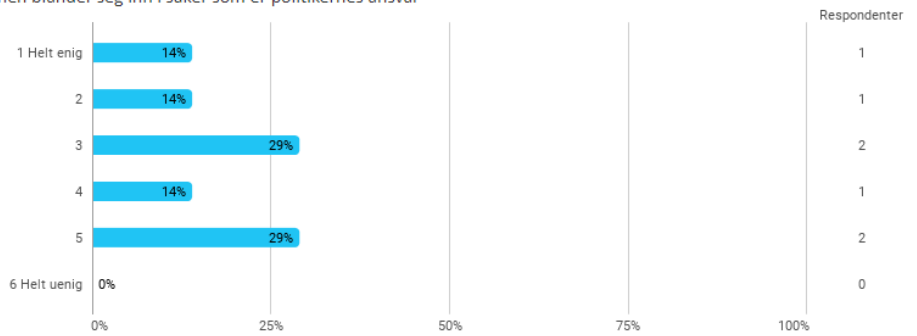
Kommuneadministrasjonens saksfremlegg til politisk behandling er politisk nøytral og objektiv

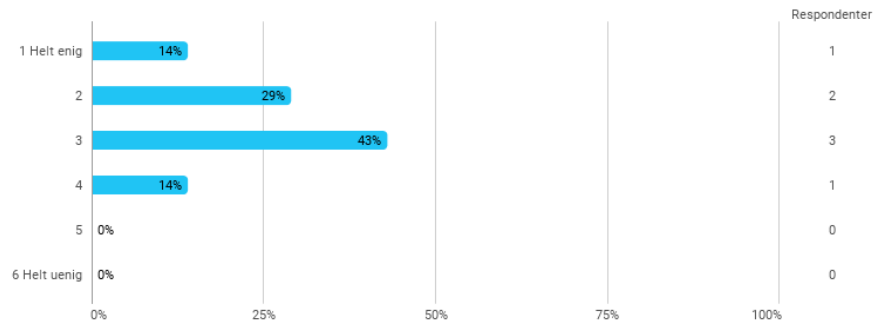
Jeg opplever at kommuneadministrasjonen urettmessig har påvirket saker til politisk behandling, gjennom saksfremlegg som ensidig favoriserer ett mulig utfall i saken

Jeg opplever at kommuneadministrasjonen blander seg inn i saker som er politikernes ansvar

Kommuneadministrasjonens saksfremlegg til formannskap / kommunestyre gir samlet sett meg som politiker et godt grunnlag til å fatte riktig beslutning i saken

M Revisjon

Postadresse: Postboks 2565, 7735 STEINKJER

Hovedkontor: Fylkets Hus, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no